

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นกวีคนสำคัญของไทยซึ่งมีชีวิตอยู่นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ อาจกล่าวได้ว่าท่านเป็น "กวีสามกรุง" ผลงานการรังสรรค์วรรณคดีของท่านนั้นมีสืบเนื่องมาโดยตลอด กล่าวคือ ในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น จากการศึกษาของ วารี ตัณฑุลากร (๒๕๒๐ : ๑๔) เชื่อว่า "ลิลิตเพชรมงกุฎน่าจะแต่งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนก่อนเกิดเหตุวุ่นวายและลงท้ายด้วยการเสียดกรุงแก่ข้าศึก ซึ่งก็น่าจะได้แก่รัชกาลพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยา" สมัยกรุงธนบุรีซึ่งมีช่วงระยะเวลาเพียง ๑๕ ปี เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้แต่งเรื่อง อิเหนาคำฉันท์ และในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นั้น ท่านได้สร้างผลงานการประพันธ์ทั้งที่แต่งเพียงผู้เดียว และที่เป็นผู้อำนวยการแต่งไว้จำนวนมาก ได้แก่ กลอนและร้อยจรรีกรเรื่องสร้างภูเขาที่วัดราชคฤห์ โคลงพยุหยาตราเพชรพวง ลิลิตศรีวิชัยชาดก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กัณฐก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดกกัณฑ์มัทรี สมบัติอมรินทร์คำกลอน กาพย์คำกลอน เพลงยาวเล่นว่าความ เพลงยาวปรารภถึงเรื่องวิญญูสงสาร เพลงยาวคำรามโหรี เพลงยาวไหว้ครุ มโหรี

ผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) ที่ได้กล่าวไปนั้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประพันธ์ของท่านว่าสามารถแต่งได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ในด้านร้อยแก้วนั้นข่อมเป็นที่ทราบกันดีว่าท่านเป็นแม่กองหรือเป็นผู้อำนวยการในการแปลวรรณคดีเรื่องเอกสองเรื่อง คือ สามก๊ก และราชาธิราช นามของท่านมักถูกเอ่ยควบคู่ไปกับวรรณคดีทั้งสองเล่ม โดยเฉพาะสามก๊กนั้นฉบับที่ท่านเป็นผู้อำนวยการแปลนั้นเรียกกันทั่วไปว่า "สามก๊ก ฉบับ เจ้าพระยาพระคลัง (หน)" และสามก๊กฉบับนี้ยังได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นขอมแห่งความเรียงนิทานอีกด้วย ในส่วนของร้อยกรอง สำหรับนักศึกษาและผู้รู้วรรณคดีข่อมทราบดีว่าท่านมีผลงานการประพันธ์วรรณคดีร้อยกรองไว้หลายเรื่อง และหากเปรียบเทียบกับกวีในสมัยเดียวกันแล้วอาจกล่าวได้ว่าเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นกวีที่มีผลงานตกทอดมาถึงปัจจุบันมากกว่ากวีผู้อื่น

สิ่งหนึ่งที่ขึ้นต้นถึงความสามารถด้านการประพันธ์ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) คือ คำยกย่องจากผู้รู้ในด้านวรรณคดี เช่น พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร (๒๕๐๐ : ๗๕)

ทรงลงความเห็นว่าเป็น "เจ้าพระยาพระคลัง(หน)จัดว่าเป็นผู้มีฝีมือเยี่ยมที่สุดในบรรดากวีในรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ด้วยกัน" นอกจากนี้ ม.จ. จันทรจิรายุ รัชนิ (๒๔๕๘ : ๑๙๒๓-๓) ยังได้กล่าวถึง "ห่ากวีใหญ่" ของไทยไว้ว่า ได้แก่

- ๑) เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร
- ๒) เจ้าพระยาพระคลัง(หน)
- ๓) พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- ๔) พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่)
- ๕) กรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรส

เหตุที่กล่าวว่าเจ้าพระยาพระคลัง(หน) เป็นหนึ่งในห่ากวีใหญ่นั้น ม.จ. จันทรจิรายุ รัชนิ (เรื่องเดียวกัน : หน้าเดียวกัน) ทรงแสดงเหตุผลไว้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ท่านแต่งได้ทุกอย่าง มีโคลง ฉันท์ กลอนและร่าย ต่อจากท่านดูเหมือนจะต้องถึงรัชกาลที่ ๕ ที่มีกวีแต่งได้ทุกอย่าง คือ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย) และกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

ประการที่สอง ร่ายยาวเทศน์มหาชาติกัณฑ์กุมารและมัทรีของท่านยังใช้เทศน์อยู่จนทุกวันนี้ ในมหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์ กุมารและมัทรีเป็นกัณฑ์ที่กวีชอบที่สุด ฉะนั้นจึงมีจำนวนประชันกันมากกว่ากัณฑ์อื่น ที่ของท่านได้รับยกย่องสูงกว่าเพื่อนย่อมแสดงว่าท่านเป็นกวีใหญ่อยู่แล้ว

ประการที่สาม จำนวนร้อยแก้วของท่านเท่าที่ปรากฏในเรื่องสามก๊ก และราชาธิราชก็เพียงไรไม่จำเป็นต้องนำมากล่าวในที่นี้ เว้นแต่ชี้ว่าในสองเรื่องนั้นมีจำนวนกวีมาก ทั้ง ๆ ที่แต่งเป็นร้อยแก้ว

ประการทั้งสามที่นำมากล่าวนี้เป็นเพียงแต่เรื่องประกอบที่ข้าพเจ้าให้ท่านอยู่ในจำพวก "ห่ากวีใหญ่" ก็เพราะนิทานคำกลอนทั้งสองเรื่อง คือ สมบัติอมรินทร์คำกลอน และกาถีกกลอนสุภาพ (เรียกชื่อตามฉบับเดิม) ผู้ที่จะเป็นกวีใหญ่ได้จำเป็นจะต้องเป็นตัวของตัวเอง จะเจริญรอยตามเก่าคาบเคียวไม่ได้ ทั้งในด้านความคิดและผูกคำขึ้นเป็นประโยคให้เกิดภาพ นอกจากนั้น กวีใหญ่ต้องมีอารมณ์ต่าง ๆ ตลอดจนอารมณ์ซับซ้อน เจ้าพระยาพระคลัง(หน)แสดงอารมณ์เหล่านี้ออกมาดีที่สุดในนิทานคำกลอนของท่านทั้งสองเรื่อง

แม่เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประพันธ์ทั้งในด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง แต่เนื่องจากความแพร่หลายของงานประพันธ์ร้อยแก้วเรื่องสามก๊กและราชาธิราชจึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาวรรณคดีร้อยแก้วของท่านมากกว่าร้อยกรอง เช่น ประพิน มโนมัยวิบูลย์ (๒๕๑๐) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "สามก๊ก : การศึกษาเปรียบเทียบ" ทศนศรี โสมะเกษริน(๒๕๒๕) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิเคราะห์ความสามารถในการนำทหารของแม่ทัพเอกในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ฉบับ เจ้าพระยาพระคลัง (หน)" พรรณี สุวรรณรัตน์ (๒๕๓๕) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดีเรื่องสามก๊กตามแนวทฤษฎีวิทยาศาสตร์" บุญบาตร กุลสังข์จาวีตร (๒๕๓๕) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องราชาธิราช ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) อโนทัย จิตบุญ(๒๕๔๐)เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "กโฉบายในเรื่องราชาธิราช : การศึกษาวิเคราะห์" สุเพ็ญ อยู่ทิม (๒๕๔๒) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณค่าทางสติปัญญาจากราชาธิราช" สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (๒๕๒๕) ทำวิจัยเรื่อง "ธรรมเนียมจรรยาในราชาธิราช : สื่อการปกครอง" กรรณิการ์ สาตราปรุง (๒๕๑๖) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "โลกทัศน์ทางการเมืองของชนชั้นนำในสมัยรัชกาลที่ ๑ : ศึกษาจากเรื่องราชาธิราช สามก๊ก และไซฮั่น" เป็นต้น นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ผลงานวิจัยนี้แล้ว ยังมีบทความ ตลอดจนหนังสือที่นำเสนอเกี่ยวกับวรรณคดีร้อยแก้วทั้งสองเรื่องของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) อีกเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เขียนโดยนักวรรณคดีและนักวิชาการในสาขาอื่น ๆ

ในส่วนของวรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)นั้นมีผู้ที่ศึกษาไว้ เช่น"การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลิลิตเพชรมงกุฎ ของ เจ้าพระยาพระคลัง (หน)" ของ วารี คัมจุลากร "การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องกาภีฉบับต่าง ๆ " ของ จีรวรรณ คงจิตต์(๒๕๒๘) นอกจากนี้ก็เป็นบทความที่นิยมเขียนในเชิงการวิจารณ์พฤติกรรมของตัวละคร และเรื่องที่น่าสนใจมาวิจารณ์ก็คือ กาภีคำกลอน (สายวรุณ น้อยนิมิตร, ๒๕๔๑ : ๒-๘ ; คมทวน คันธนู, ๒๕๔๓ : ๕๐-๕๑) เป็นต้น

เห็นได้ว่าวรรณคดีร้อยแก้วของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)นั้นมีผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมากและในแง่มุมที่หลากหลาย ในขณะที่งานประพันธ์ร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)นั้นยังมีผู้นำมาศึกษาน้อยอยู่ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วความสามารถในการประพันธ์ร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)ก็มีได้ยิ่งหย่อนไปกว่าความสามารถในการประพันธ์ร้อยแก้ว วัชร รมชะนั้นท์ (๒๕๑๗ : ๖๗-๖๘) กล่าวว่า

เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นกวีที่มีชื่อเสียงว่ามีความสามารถในทางแต่งคำประพันธ์ทุกชนิด ในทางโคลงก็แต่งได้ทัดเทียมกวีที่มีชื่อเสียงเด่นในทางโคลง เช่น สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ในทางกลอนก็ปรากฏ

ว่า กลอนของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) สามารถผู้กลอนของสุนทรภู่ได้ ทั้ง ๆ ที่ กลอนของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) แต่งแบบกลอนธรรมดา มิได้ใช้ลักษณะสัมผัส แบบกลอนกลบทแบบสุนทรภู่ใช้ เช่น กลอนในเรื่องกาภิกษาคกลอน ก็มีความ ไพเราะจับใจ และเป็นบทขับร้องเพลงไทยก็มี

ความไพเราะจับใจในวรรณกรรมร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เกิดจากศิลปะในการประพันธ์ที่ดีเด่น ทั้งในด้านการเลือกสรรคำ กระบวนในการพรรณนา การใช้ความเปรียบ ตัวอย่างเช่น ในบท "แนะนำหนังสือสมบัติอมรินทร์คำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)" ในวรรณคดีเจ้าพระยาพระคลัง(หน) (๒๕๑๕ : ๕๒) ได้กล่าวว่าถึงศิลปะในการประพันธ์ร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ว่า "...มีตอนที่ไพเราะอยู่หลายตอน . . .แต่ละตอนที่กล่าวนี้ล้วนเรียบเรียงอย่างประณีต ใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ ...ความงามทั้งหมดนี้จึงเป็นเครื่องส่งเสริมให้บทประพันธ์อันมีปริมาณน้อย และไม่มีใครจะแพร่หลายเรื่องนี้เป็นประหนึ่งเพชรที่จมอยู่ในคมอย่างแท้จริง"

ด้วยเหตุที่มีผู้ศึกษางานวรรณกรรมร้อยกรองของท่านมีน้อยและที่มีอยู่ก็เป็นการศึกษาเฉพาะเล่มหรือมุ่งเน้นไปที่ประเด็นอื่น เช่น ความแพร่หลายของเรื่อง ส่วนที่เป็นคำราก็เป็นลักษณะของการศึกษาภาพรวมเช่นหนังสือประวัติวรรณคดีทั่วไป ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์วรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)โดยละเอียดลึกซึ้งมาก่อน ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในงานวรรณคดีร้อยกรองของท่านโดยละเอียดลึกซึ้ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประพันธ์วรรณคดีร้อยกรอง รวมทั้งลักษณะเด่นของศิลปะการประพันธ์ร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)ให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเผยแพร่ผลงานวรรณคดีร้อยกรองของท่านให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วารี ศันฑุลากร. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลีลาพิชฌมกฏของเจ้าพระยาพระคลัง (หน).
วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์วรรณคดีเฉพาะเรื่องโดยละเอียดในทุกแง่มุม โดยเฉพาะในด้านลักษณะการแต่ง คำประพันธ์ และเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องเวลาที่แต่งและที่มาของเรื่อง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ลิลิตเพชรมงกุฏน่าจะแต่งขึ้นในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเพื่อเล่านิทานโบราณอันมีที่มาจากอินเดีย คือ นิทานชุดเวลาปญฺจวิงศติ เพื่อถวายเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (กุ้ง) และเค้าเรื่องที่เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้มานั้นน่าจะมาจากนิทานชุดที่ปรากฏในพหุหัตถกถาฉัฏฐรี ของเกษเมนตระ กวีชาวแคชเมียร์

จุดเด่นของลิลิตเพชรมงกุฏนั้นผู้วิจัยสรุปว่า อยู่ที่เนื้อเรื่องอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็มิได้หมายความว่าลิลิตเพชรมงกุฏจะด้อยในด้านความไพเราะ เพราะเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับวรรณคดีทั่ว ๆ ไปแล้ว นับได้ว่าลิลิตเพชรมงกุฏเป็นวรรณคดีเรื่องหนึ่งที่ียบพร้อมไปด้วยบทพรรณนาอันชวนให้เกิดมโนภาพคล้อยตาม ส่วนวนโวหารที่ดีเด่น และบทเปรียบเทียบที่ลึกซึ้งกินใจ

จิรวรรณ คงจิตต์. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องกาถิฉบับต่าง ๆ. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจุดประสงค์ในการศึกษาเปรียบเทียบเรื่อง กาถิ จำนวนต่าง ๆ ในประเทศไทยและความแพร่หลายของเรื่องกาถิ ทั้งนี้ได้ถือเอา กาถิคำกลอน ของ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นหลัก จำนวนที่ผู้วิจัยรวบรวมมีทั้งสิ้น ๑๕ จำนวน เป็นร้อยแก้ว ๓ จำนวน และร้อยกรอง ๑๒ จำนวน

จากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า เรื่อง กาถิ มีที่มาจากนิบาตชาดกและเป็นเรื่องที่รู้จักกันแพร่หลายทั้งในรูปแบบของวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง ในด้านเนื้อหานั้นพบว่า เรื่องกาถิจำนวนต่าง ๆ นั้นมีเนื้อหาแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นเรื่องสมบูรณ์และลักษณะที่เป็นเรื่องราวบางตอน แต่ละจำนวนมีความแตกต่างกันไปในด้านกลวิธีการแต่ง การใช้ภาษา อันเกิดจากรูปแบบของคำประพันธ์และความสามารถของกวี

แม้วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมี กาถิคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) รวมอยู่ด้วย ทั้งผู้วิจัยก็ได้ถือเอาจำนวนนี้เป็นหลัก แต่ก็มิได้มุ่งที่จะวิเคราะห์ลึกซึ้งไปในจำนวนใดจำนวนหนึ่ง หากแต่มุ่งที่จะเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความต่างของจำนวนต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมมา

วชิราภรณ์ พฤษย์สุกาญจน์. ลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ในร่ายยาวมหเวสสันดรชาดก.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ที่ปรากฏในร่ายยาว
เวสสันดรชาดก ฉบับกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นศึกษาเนื้อหาและลีลาเฉพาะของกวีแต่ละคน

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ร่ายยาวเวสสันดรชาดก ฉบับกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในด้านบทบาท
ของเรื่องนี้ต่อสังคมไทย ประวัติของผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ เนื้อเรื่อง ขนบทางวรรณศิลป์
และประเด็นสำคัญคือลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ซึ่งเป็นการศึกษาโดยภาพรวมของวรรณคดีเรื่องนี้
ทั้งเล่ม อันประกอบไปด้วยผู้แต่งหลายคน และในบทที่ ๕.๒ หัวข้อ "ลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ที่
เกิดจากลีลาของกวีแต่ละคน" นั้น ผู้วิจัยก็ได้กล่าวถึง เจ้าพระยาพระคลัง (หน) โดยเฉพาะเนื่องจาก
ร่ายยาวเวสสันดรชาดกฉบับนี้มีผลงานการประพันธ์ของเจ้าพระยาพระคลังอยู่ ๒ กัณฑ์ คือ กัณฑ์
กุมารและกัณฑ์มัทรี จากจำนวนทั้งสิ้น ๑๓ กัณฑ์ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงว่า ลีลาการใช้ภาษาของ
เจ้าพระยาพระคลัง (หน)ว่า เป็นการใช้โวหารแสดงอารมณ์ โศกเศร้าด้วยวิธีการพรรณานำให้เห็น
ความสุขแล้วหักล้างด้วยความทุกข์

อย่างไรก็ตามการศึกษาลีลาเฉพาะของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็
เพียงหัวข้อย่อยและเป็นการมองโดยภาพรวมเท่านั้น

สุพรรณ อรพินท์. วรรณกรรมเจ้าพระยาพระคลัง (หน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
๒๕๒๕.

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อเป็นตำราเรียนวิชา TH ๓๕๑ หรือวรรณกรรมเจ้าพระยาพระคลัง
(หน) ซึ่งเป็นการกล่าวถึงงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) โดยกล่าวถึงทั้งภูมิหลังทางประวัติศาสตร์
และประวัติของผู้แต่ง จากนั้นจึงกล่าวถึงวรรณกรรมของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ทั้งร้อยแก้วและ
ร้อยกรองในด้านลักษณะการแต่งคำประพันธ์ เนื้อเรื่อง และคุณค่า เมื่อพิจารณาถึงนำหนักของ
หนังสือแล้วพบว่า พบว่าผู้เขียนมุ่งให้นำหนักไปที่งานวรรณกรรมร้อยแก้วของเจ้าพระยาพระคลัง
(หน) คือ สามก๊กและราชาธิราช มากกว่า

อย่างไรก็ตามตำราเล่มนี้ก็มีลักษณะเป็นการปูพื้นฐานความรู้พื้นฐานในลักษณะของหนังสือประวัติศาสตร์คดี แม้จะกล่าวถึงวรรณกรรมร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) ทุกเรื่อง แต่ก็เป็นการกล่าวโดยสังเขป ยังมีได้มีการอธิบาย ขยายความ ในแต่ละประเด็นให้แจ่มชัดมากนัก

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในวรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)
๒. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของศิลปะการประพันธ์ในวรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) เพื่อให้เห็นคุณค่าอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๔ สมมติฐานของการวิจัย

วรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)ทุกเรื่องมีลักษณะเด่นในด้านศิลปะการประพันธ์ทั้งในด้านเสียง คำ และการพรรณนาความซึ่งก่อให้เกิดทั้งความไพเราะและความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะงานวรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) ได้แก่

สมัยกรุงศรีอยุธยา	๑) ลิลิตเพชรมงกุฎ
สมัยกรุงธนบุรี	๒) อิเหนาคำฉันท์
สมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๓) สมบัติอมรินทร์คำกลอน
	๔) กากีกลอนสุภาพ
	๕) โคลงพยุหยาตราเพชรพวง
	๖) ลิลิตพระศรีวิชัยชาดก
	๗) ร่ายยาวมหาวาสันครชาดกกัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี
	๘) กลอนและร่ายจารึกเรื่องสร้างภูเขาที่วัดราชคฤห์
	๙) เพลงยาวปรารภถึงเรื่องวัฏสงสาร
	๑๐) เพลงยาวเล่นว่าความ

วรรณคดีร้อยกรองดังกล่าวตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสือ วรรณคดีเจ้าพระยาพระคลัง(หน) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์แพรววิทยา ซึ่งเป็นเล่มที่ผู้วิจัยใช้ในการอ้างอิงคัวบวรรณคดี

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

๑. เก็บรวบรวมตัวบทงานวรรณกรรมร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)
๒. เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยบทความและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวรรณกรรมร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)
๓. ศึกษาตัวบทงานวรรณกรรมร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด
๔. วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
๕. สรุปและเรียบเรียงผลการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนและลึกซึ้งในศิลปะการประพันธ์วรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)
๒. ทำให้เห็นความสามารถในการประพันธ์วรรณคดีร้อยกรองของเจ้าพระยาพระคลัง(หน)